

4. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

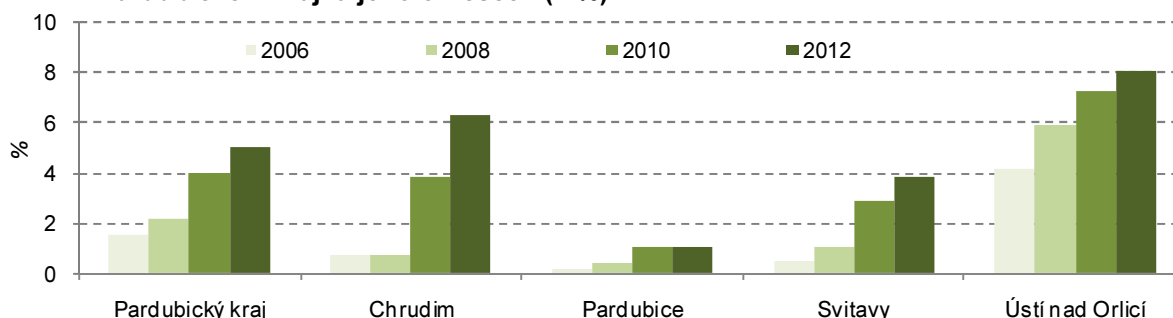
Orné půdy ubývá

V Pardubickém kraji se v roce 2012 zpomalil dlouhodobý pokles výměry orné půdy, začaly se zmenšovat plochy trvalých travních porostů. Úbytek zemědělské půdy byl z větší části kompenzován zvětšováním lesních pozemků. Pokračovalo pozvolné zvyšování podílu zastavěných ploch (zejména na Pardubicku).

Růst počtu ekologických zemědělců se zastavil

V roce 2012 již nepokračoval růst počtu ekologických zemědělců. Největší počet ekologických zemědělců je tradičně na Orlickoústecku, což souvisí s intenzivnějším využíváním zemědělsky méně vhodných ploch (např. podhorských oblastí) pro jinou než klasickou produkci, která by v daných lokalitách byla ekonomicky neudržitelnou. Podíl ekologicky obhospodařované půdy (tj. půdy v ekologickém zemědělství a přechodném období) se za poslední rok v kraji nezměnil (5 % celkové výměry zemědělské půdy), přičemž o třetinu vzrostla výměra půdy v ekologickém zemědělství na úkor ploch v přechodném období.

Graf 4.1 Podíl ekologicky obhospodařované zemědělské půdy na celkové výměře zemědělské půdy v Pardubickém kraji a jeho okresech (v %)

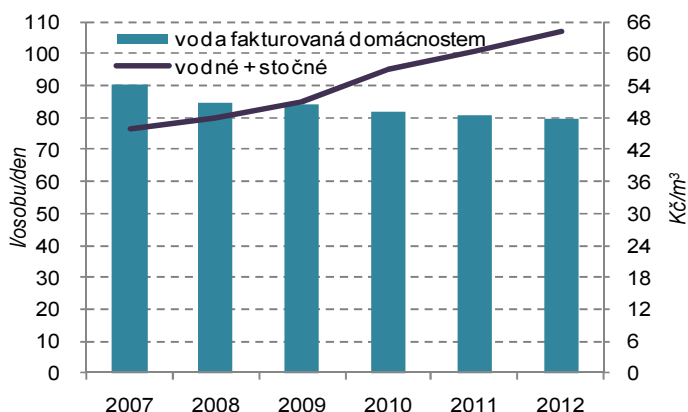

Zdroj: Ministerstvo zemědělství

Specifické množství vody fakturované domácnostem klesá

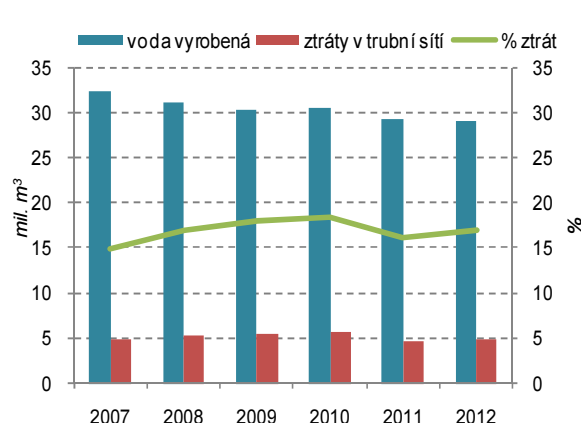
V souvislosti se zvyšováním cen vodného a stočného klesá dlouhodobě v kraji (stejně jako v celé republice) specifické množství vody fakturované domácnostem. Za poslední rok se v Pardubickém kraji snížilo toto množství o 1,4 litru na osobu a den na 79,5 litru. Celkové množství vyrobené vody meziročně pokleslo o 0,8 %, avšak podíl ztrát v trubní síti se zvýšil o 0,9 procentního bodu a dosahuje 17,3 %.

Graf 4.2 Specifické množství vody fakturované domácnostem (l/osobu/den), vodné a stočné^{*)} (Kč/m³) v Pardubickém kraji

^{*)} vodné a stočné je uváděno v cenách bez DPH

Graf 4.3 Výroba vody (v mil m³) a ztráty v trubní síti (v mil m³ a v %) v Pardubickém kraji

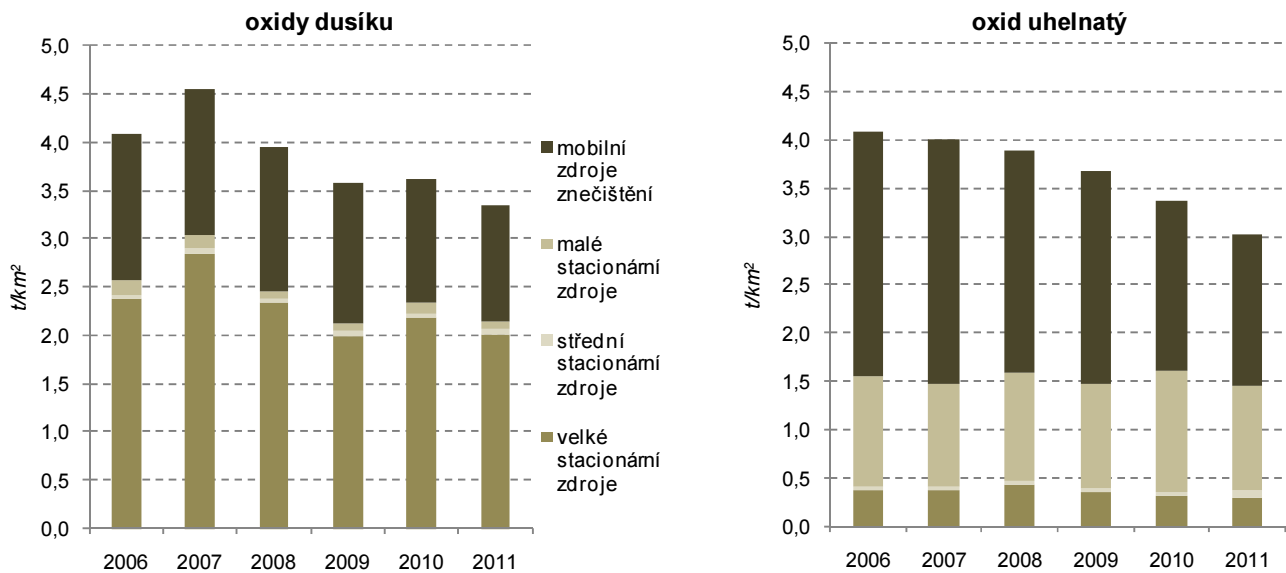
Roste podíl obyvatel napojených na kanalizaci s ČOV

Podíl obyvatel bydlících v domech napojených na kanalizaci v kraji dlouhodobě pozvolna stoupá; v roce 2012 žilo v domech napojených na koncovou čistírnu odpadních vod 69,7 % obyvatel kraje. Podíl čistěných odpadních vod byl v roce 2012 o 3,4 procentního bodu vyšší než v předchozím roce; dosáhl 98,5 %.

Emise hlavních znečišťujících látek klesají

Emise znečišťujících látek se v Pardubickém kraji v posledních pěti letech postupně snižovaly. Největší pokles v roce 2011 nastal u měrných emisí oxidu uhelnatého (REZZO 1-4), a to o 10 % oproti roku předchozímu a o 24 % oproti roku 2007. Na jejich poklesu se podílely především mobilní zdroje (REZZO 4); v roce 2011 se produkce CO₂ v dopravě snížila meziročně o 12 %, v porovnání s rokem 2007 o více než třetinu. Měrné emise znečišťujících látek v kraji v roce 2011 byly s výjimkou oxidu siřičitého nejnižší za posledních 5 let.

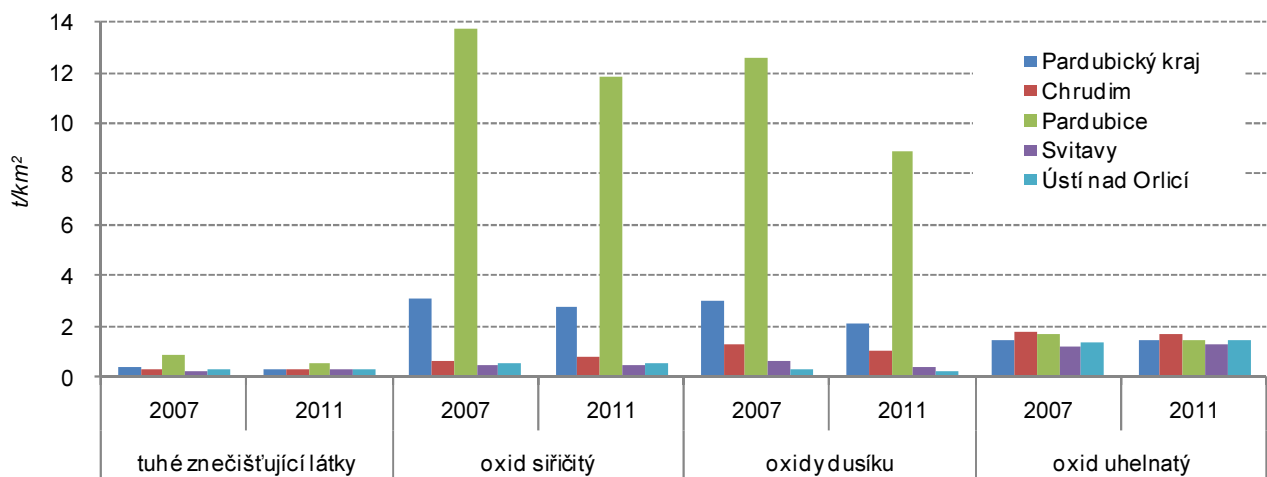
Graf 4.4 Měrné emise oxidů dusíku a oxidu uhelnatého v Pardubickém kraji (v t/km²)

Zhoršená kvalita ovzduší přetrvává v okrese Pardubice

Z územního hlediska lze konstatovat, že emisemi je nejhůře postiženo území nejbližší zdrojům; v kraji se znečištění nejvíce dotýká okresu Pardubice. Zde však došlo v roce 2011 k nejvýraznějšímu poklesu měrných emisí.

Graf 4.5 Měrné emise znečišťujících látek v okresech Pardubického kraje ze stacionárních zdrojů (v t/km²)

Ke snížení emisí ze stacionárních zdrojů došlo v roce 2011 ve všech okresech

Na úrovni okresů jsou k dispozici údaje pouze za kategorie stacionárních zdrojů (tj. REZZO 1-3). Emise čtyř sledovaných znečišťujících látek ve všech okresech v roce 2011 klesaly. Výjimkou byl nepatrný růst emisí oxidu siřičitého v okrese Chrudim a oxidů dusíku v okrese Ústí nad Orlicí. Největší meziroční pokles měrných emisí tuhých látek a oxidu siřičitého zaznamenal okres Ústí nad Orlicí (o 11 %, resp. 8 %), u oxidů dusíku okres Svitavy (o 14 %) a u oxidu uhelnatého okres Pardubice (o 13 %).

Množství produkovaného komunálního odpadu na obyvatele klesá

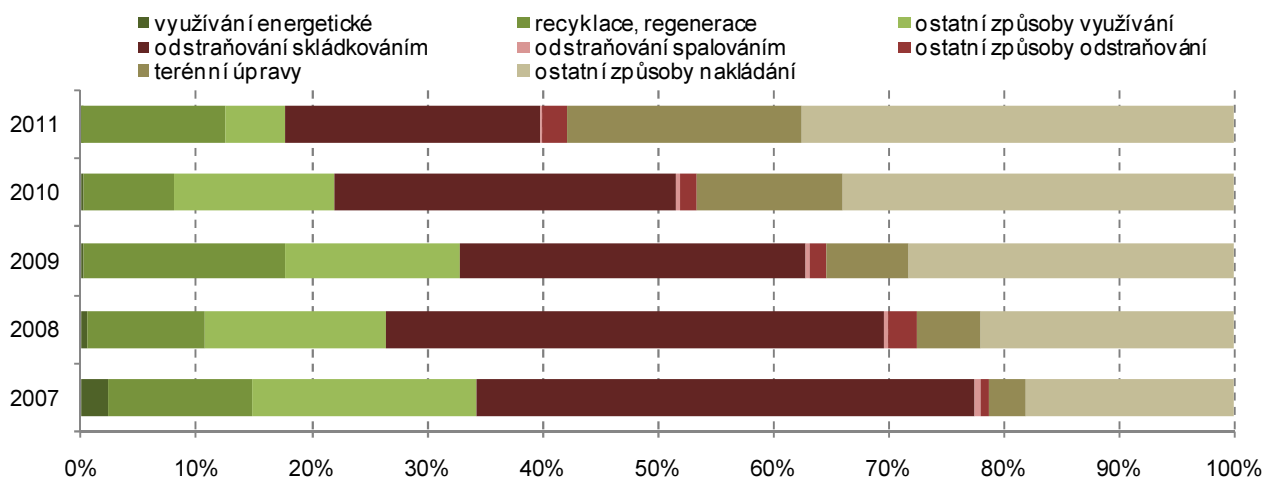
Produkce komunálního odpadu poklesla v roce 2011 oproti roku 2009 v kraji o 3,7 % (údaj roku 2010 je nespolehlivý); v přepočtu na 1 obyvatele dosáhla 273 kg za rok. Toto množství je z celorepublikového hlediska po Plzeňském

kraji druhé nejvyšší. Podíl odděleně sbíraných složek odpadu rostl až do roku 2008 na 20,0 %, v roce následujícím sice klesl na 14,4 %, avšak v roce 2011 se opět zvýšil na 15,6 %.

Produkce podnikového odpadu vzrostla

Vývoj celkové produkce podnikového odpadu v kraji rok od roku kolísá; v roce 2011 bylo vyprodukováno o 8 % podnikového odpadu více než v roce předchozím. Vyšší objem odpadů vyprodukovalo především zemědělství, stavebnictví a z odvětví zpracovatelského průmyslu zejména textilní výroba.

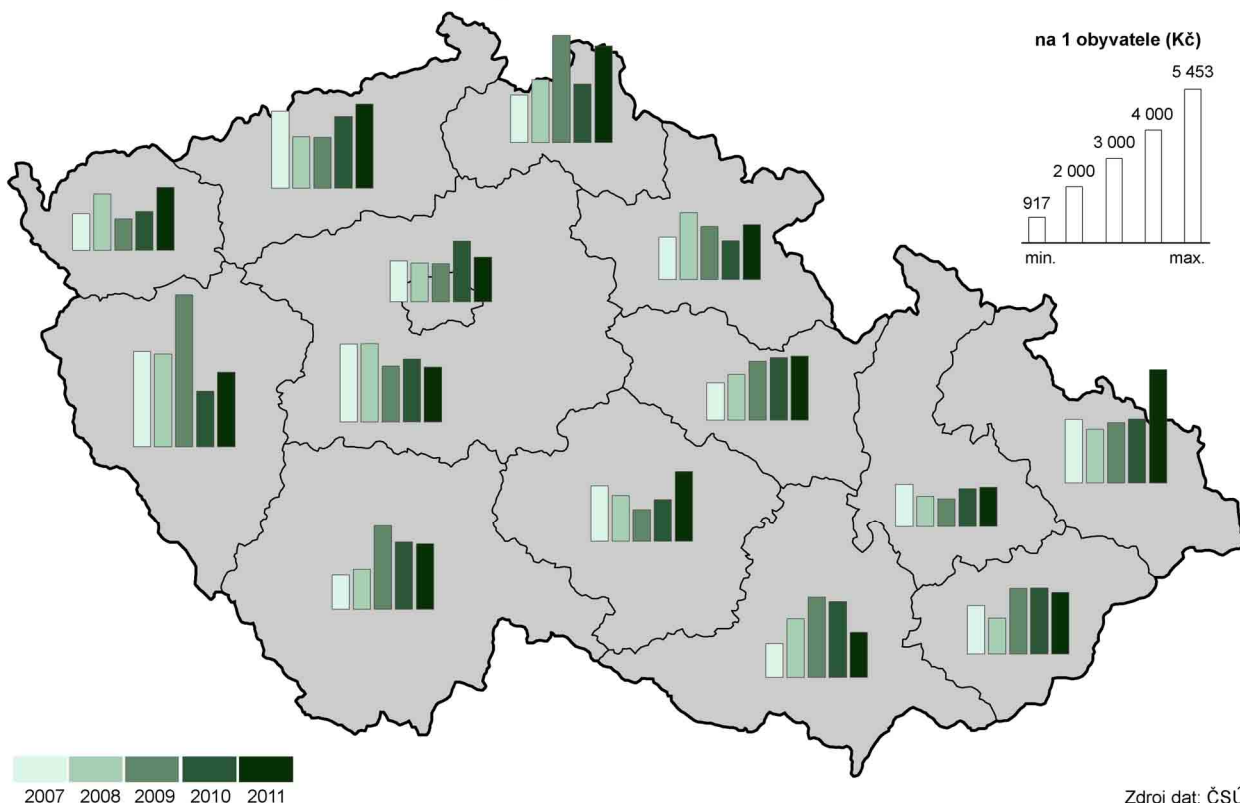
Graf 4.6 Nakládání s odpady v Pardubickém kraji podle vybraných způsobů nakládání

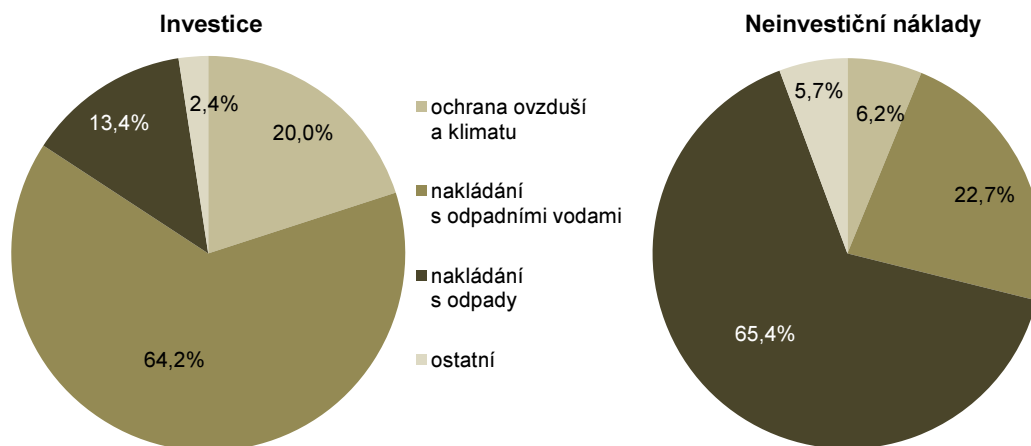
Nakládání s nebezpečným odpadem tvoří jednu dvacetinu celkového objemu

Celkové množství odpadu, se kterým bylo v kraji nakládáno, se do roku 2011 zvyšovalo, přechodně došlo k poklesu pouze v roce 2010. V roce 2011 se objem meziročně zvýšil o čtvrtinu; snižovaly se objemy odpadu ukládaného na skládky ve prospěch recyklace a terénních úprav. Objem nebezpečného odpadu tvoří v kraji na celkovém nakládání méně než 6 % objemu odpadu, se kterým je během roku nakládáno.

Pořízené investice na ochranu životního prostředí podle místa investice v krajích v letech 2007 až 2011

Graf 4.7 Investice a neinvestiční náklady na ochranu životního prostředí subjektů se sídlem v Pardubickém kraji podle účelu (v %; průměr let 2007 – 2011)

Výdaje na ochranu životního prostředí kolísají, v roce 2011 investiční náklady na obyvatele kraje vzrostly

Výdaje na ochranu životního prostředí meziročně kolísají. V roce 2011 dosáhly v Pardubickém kraji pořízené investice na ochranu životního prostředí podle místa investice na 1 obyvatele částky 2 283 Kč, což bylo o 2,1 % více než v předchozím roce. V členění dle účelu jsou za kraje k dispozici pouze data podle sídla investora. Z výše uvedeného grafu znázorňujícího pětiletý průměr je patrné, že struktura vynaložených finančních prostředků se zásadně liší u investic a neinvestičních nákladů. Největší podíl investic je určen na nakládání s odpadními vodami, zatímco rozhodující objem neinvestičních nákladů je vynaložen na nakládání s odpady.